

**Statistikdokumentation for
Handel med patenter og andre IP-rettigheder 2017**

1 Indledning

Statistikken belyser omfanget af og udviklingen i danske virksomheders handel med og brug af patenter, varemærker, design og brugsmodeller - Intellectual Property Rights (IPR). Statistikken blev etableret i 2008 i samarbejde med Patent- og Varemærkestyrelsen.

2 Indhold

Statistikken indeholder informationer om handel med rettigheder, ligesom der er spørgsmål om virksomhedernes administration og anvendelse af disse rettigheder. Frivillige spørgsmål vil i varierende omfang blive inddraget i de enkelte års undersøgelser.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken viser omfanget af og udviklingen i danske virksomheders handel med patenter, varemærker, design og brugsmodeller (IPR: Intellectual Property Rights).

De vigtigste variable er:

- Type af IPR-handel (køb, salg, licensering)
- Type af handlet IP-rettinghed (patent, varemærke, design og brugsmodel)
- Handelspartnere
- Handel indenfor/udenfor eget branche/teknologiområde
- IPR-strategi

IP-rettingheder (IPR *intellectual property rights*) omfatter patenter, varemærker, design, brugsmodeller (også kaldet "det lille patent") og ophavsret. Ophavsret (*copyright*) indgår dog ikke i opgørelsen af handel med IPR. Handel med IPR omfatter foruden køb og salg af den enkelte rettinghed også køb og salg af licenser til at udnytte de pågældende IP-rettingheder.

Undersøgelsen omfatter, foruden de lovpligtige spørgsmål om handel med IPR, en række frivillige spørgsmål. Disse kan eksempelvis være:

- Forventninger til den fremtidige handel med IPR
- Piratkopiering
- Forholdsregler imod piratkopiering
- Fordele og barrierer ved køb og indlicensering af rettingheder
- IP-rettingheder i forbindelse med udviklingssamarbejde
- Barrierer ved eksport eller etablering på et vækstmarked

Frivillige spørgsmål vil i varierende omfang blive inddraget i de enkelte års undersøgelser.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Ressourceområder (9), defineret ud fra brancheklassifikationen DBo7.

2.3 Sektordækning

Private byerhverv jf. DBo7. Brancherne fra gruppe C til N.

2.4 Begreber og definitioner

Design: Mange opfindelser har et design (den ydre form), som kan designbeskyttes, hvis designet i øvrigt opfylder betingelserne for registrering. Design er formgivningen og udseendet af et produkt, fx tøj, møbler eller køkkenmaskiner. Der er altså tale om den fysiske fremtræden, ikke en teknisk funktion.

Virksomhed: Økonomisk enhed.

Europæisk Patent: Et patent udstedt i Danmark giver kun beskyttelse her i landet, ligesom et udenlandsk patent ikke giver nogen beskyttelse herhjemme. I forbindelse med det europæiske patentsamarbejde kan man indlevere en europæisk patentansøgning (EP- ansøgning) som kan få virkning i op til 38 europæiske lande, hvor patentet skal gælde. En europæisk ansøgning kan også omfatte Danmark. Den europæiske patentmyndighed, European Patent Office (EPO), er en regional patentmyndighed i Europa, som Danmark sammen med en række andre europæiske lande er medlem af. I praksis kan man søge om europæisk patent via Patent- og Varemærkestyrelsen i Danmark.

IPR: IPR er den engelske forkortelse af Intellectual Property Rights, her anvendes IP-retigheder, IPR eller intellektuelle ejendomsrettigheder. IPR omfatter patenter, varemærker, design, brugsmodeller (også kaldet ”det lille patent”) Ophavsret (copyright) indgår ikke i Danmarks Statistiks opgørelse af handel med IPR.

IPR aktive: Ved IPR - aktive forstås virksomheder, der har fået meddelt rettigheder i en given periode. Rettighederne omfatter patenter, brugsmodeller, varemærker og design-retigheder.

Patent: Med et patent beskyttes den opfindelse, der angiver en ny løsning på et veldefineret problem, hvis denne løsning tillige adskiller sig væsentligt fra hidtil kendt teknik. Et patent giver en grundig beskrivelse af problemet samt en brugbar anvisning på, hvordan det løses. Patentet beskytter imidlertid ikke en idé som sådan men beskytter alene den angivne tekniske løsning på det givne problem. Nogle opfindelser er på forhånd udelukket fra patentering. Det gælder bl.a. opdagelser, matematiske metoder eller opfindelser, som udelukkende har kunstnerisk eller dekorativt indhold. Der kan heller ikke udstedes dansk patent på computerprogrammer, plantesorter eller dyreracer. For at man kan få patent, skal opfindelsen være ny – ikke kun i Danmark, men i hele verden. Opfindelsen skal adskille sig væsentligt fra den kendte teknik på området. Dagen efter indleveringen kan man offentliggøre opfindelsen, uden at man mister nogen rettigheder i den forbindelse. Patentet gælder fra ansøgningens indleveringsdato, under forudsætning af, at man opnår patent på opfindelsen.

Handel med patenter: Handel omfatter foruden køb og salg: indlicensering og udlicensering (køb og salg af licenser til at udnytte de pågældende rettigheder).

Ressourceområde: Et ressourceområde omfatter i princippet de brancher, der medvirker til produktionen af beslægtede slutprodukter, og hvert ressourceområde består typisk af brancher med forskellig placering i produktionskæden. Et ressourceområde omfatter således hele værdikæden fra primærproducent over forarbejdning til salg – fx ”fra jord til bord”. Fordeling af brancher i DBØ7.

Handel med design: Handel omfatter foruden køb og salg: indlicensering og udlicensering (køb og salg af licenser til at udnytte de pågældende rettigheder).

Handel med IPR: Handel omfatter foruden køb og salg: indlicensering og udlicensering (køb og salg af licenser til at udnytte de pågældende rettigheder).

Handel med brugsmodeller: Handel omfatter foruden køb og salg: indlicensering og udlicensering (køb og salg af licenser til at udnytte de pågældende rettigheder).

Varemærke: Et varemærke har til formål at fungere som kendetegn for en virksomheds produkter eller for virksomheden som sådan. Et varemærke skal kunne gengives grafisk. Varemærker kan fx bestå af ord, figurer, slogans, bogstav- og talkombinationer, eller det kan være en særlig udformning af varen, fx en parfumeflakon. Registrering eller ibrugtagning af et varemærke vedrører altid det konkrete udtryk. Indehaveren har ret til at forbyde andre i at bruge samme ord eller figurmærke for deres forretning eller produkter.

Brugsmodel: Hvis en opfindelse ikke kan patenteres, fordi den ikke adskiller sig tilstrækkeligt fra en kendt teknik, kan det være muligt at søge den registreret som brugsmodel. Brugsmodeller sigter på mindre tekniske frembringelser og giver ligesom patenter ret til at forbyde andre at udnytte en specifik frembringelse. Formålet med brugsmodeller er især at tilgodese små virksomheders innovation og tekniske frembringelser, der ikke opfylder kriterierne for et patent. Brugsmodelbeskyttelse er især almindeligt inden for landbrugsredskaber, møbelkonstruktioner og husholdningsartikler.

2.5 Enheder

Virksomheder. Nogle koncerner vælger at indberette samlet for flere CVR-enheder.

2.6 Population

Virksomheder med mindst 10 årsværk i private byerhverv (DB07: Brancherne fra gruppe C til N)

2.7 Geografisk dækning

Danmark uden Grønland og Færøerne.

2.8 Tidsperiode

2007-2014 og 2017

2.9 Basisperiode

År.

2.10 Måleenhed

Procentandel af virksomheder i grupperinger/strata.

2.11 Referencetid

Statistikken blev tidligere opgjort årligt, men nu periodisk. Der blev i undersøgelsen for 2007 spurgt til handel indenfor den seneste 5-års periode. For 2008 blev der spurgt om såvel handel i perioden 2003-2007 som i 2008. Fra og med 2009 spørges alene til handel i det seneste kalenderår.

2.12 Hyppighed

Periodisk. Seneste undersøgelser er for 2017 og 2014. Tidligere årlige undersøgelser.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Lov om Danmarks Statistik, §8, stk.1, jf. Lovbekendtgørelse nr. 610 af 30. maj 2018.

Statistikken er ikke underlagt EU-regulering.

2.14 Indberetningsbyrde

Indberetningsbyrden er beregnet til 245.000 kr. - hvert 3. år.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan fås ved henvendelse til Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Data indsamles årligt ud fra en stikprøve af virksomheder på ca. 3.000 af omtrent 17.000 virksomheder med mere end 10 fuldtidsbeskæftigede. Disse er grupperet i 45 strata, hver underopdelt i 2 strata. (prioriterede/ikke prioriterede virksomheder) Der beregnes simple vægte på baggrund af antal virksomheder, i alt N (i de enkelte strata), delt med antal udvalgte og besvarende virksomheder. Store udsving i aktiviteterne på størrelsesgruppe eller indenfor ressourceområde, undersøges for indberetninger, der pga. opregningsvægt har afgørende indflydelse på de endelige resultater.

3.1 Kilder

Handel med IP-rettigeheder opgøres på grundlag af indberetninger fra ca. 3.000 danske virksomheder og oplysninger om branche og størrelse fra det statistiske erhvervsregister.

Der er tale om en stikprøve ud af ca. 17.000 virksomheder. Virksomheder med IP-rettigeheder (patenter, brugsmønstre og design) hvilke iflg. Patent- og varemærkestyrelsen har særlig prioritet.. Det samme har virksomheder som iflg. regnskabsstatistikken/XBRL_data har bogført værdi af immaterielle rettigheder.

3.2 Indsamlingshyppighed

Der er nyligt skiftet fra årlig til indsamling hver 3. år.

3.3 Indsamlingsmetode

Data indsamles via <http://www.Virk.dk>, der anvender digital indberetningsformular, som kan ses på Danmarks Statistiks hjemmeside:

Indberetningen er obligatorisk digital for virksomheder, der ikke har dispensation for digitale indberetninger.

[Oplysningssiden](#)

3.4 Datavalidering

Ved store udsving i aktiviteterne på størrelsesgruppe eller indenfor ressourceområde, undersøges der for indberetninger, der pga vægt har afgørende indflydelse på de endelige resultater.

Usandsynlige indberetninger verificeres ved kontakt med indberetter. Virksomheder med IP-retteligheder iflg. Patent- og varemærkestyrelsen vises særlig opmærksomhed.

3.5 Databehandling

Der beregnes simple vægte på baggrund af antal virksomheder i alt N (i de enkelte af de i alt 45 * 2 strata) delt med antal udvalgte og besvarende virksomheder.

3.6 Korrektion

Der foretages ikke korrektioner udover de der allerede er beskrevet under datavalidering og databehandling.

4 Relevans

Statistikken dækker nogle af de data som brugerne efterspørger. Der er et udækket behov for at kende værdien af de undersøgte handler. Denne oplysning hentes ikke hos virksomhederne, ligesom der ikke spørges til antallet af de enkelte handelstyper. Patent- og Varemærkestyrelsen og erhvervsorganisationer er blandt de vigtigste interessenter.

4.1 Brugerbehov

Brugere: Ministerier, offentlige myndigheder, erhvervsorganisationer, medier, forskere og private virksomheder.

Anvendelse: Statistikken indgår sammen med en række andre statistikker i belysningen af informations- og videnssamfundet.

4.2 Brugertilfredshed

Der er tilfredshed med de publicerede resultater, en del brugere efterlyser supplerende oplysninger om antal handler og værdien af handel med IPR.

4.3 Fuldstændighed af data

Ikke relevant for denne statistik.

5 Præcision og pålidelighed

Opgørelsen af handlede rettigheder er i nogle tilfælde baseret på et skøn fra respondentens side, og det opregnede tal vil derfor være behæftet med nogen usikkerhed. Dertil kommer usikkerhed som følge af at der er tale om en stikprøve.

5.1 Samlet præcision

Sikkerheden i resultaterne vurderes generelt at være god under hensyn til at der er tale om en stikprøve. Pålideligheden af de indsamlede kvalitative oplysninger om handel, IPR-strategi, handelspartnere mv. vurderes ud fra generelle erfaringer at være god, således at der kun er begrænset måleusikkerhed.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Opgørelsen af usikkerheden er baseret på den beregnede andel af virksomheder der har handlet med IPR i alt 2014

Opgjort på Ressourceområder i alt er andelene og tilhørende konfidensintervallerne (95 pct) +/-

- Alle 3,3 +/- 0,6
- Fødevarer 2,8 +/- 1,1
- Møbler/beklædning 6,0 +/- 3,7
- Turisme 0,1 (usikkerhed kan ikke beregnes)
- Bygge/bolig 2,5 +/- 1,3
- It/komm 4,6 +/- 1,6
- Transport 1,4 +/- 1,0
- Energi/miljø 2,7 +/- 0,7
- Medico/sundhed 5,0 +/- 0,7
- Øvrige erhverv 4,7 +/- 1,8

Usikkerheden stammer primært fra mindre virksomheder, med lav udvælgelsesandel i stikprøven.

Tabeller med usikkerhed for øvrige grupper findes på emnesiden under: Forskning, udvikling og innovation/Patenter.

[Emneside](#)

5.3 Anden usikkerhed

Svarprocenten er meget høj (over 95 pct.). Bortfald har derfor minimal indflydelse på resultaterne. Måleusikkerhed og dækningsusikkerhed vurderes som lav.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, besluttet og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Pålideligheden af de kvalitative oplysninger om handel, IPR-strategi, handelspartnere mv. vurderes ud fra Danmarks Statistiks erfaringer at være god. Opgørelsen af handlede rettigheder er dog i nogle tilfælde baseret på et skøn fra respondentens side, og det opregnede tal vil derfor være behæftet med nogen usikkerhed.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Der offentliggøres kun endelige tal, derfor ikke behov for revisioner.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken udkommer årligt og som planlagt, senest et år efter referenceåret.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

10 måneder efter referenceperiodens udløb.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken udkommer som planlagt.

7 Sammenlignelighed

Patent- og varemærkestyrelsen udarbejder statistik om ansøgninger til IP-rettighe­der og har i øvrigt oplysninger om aktive rettigheder.

7.1 International sammenlignelighed

Der findes ingen international sammenlignelig statistik om handel med patenter og andre IP-rettighe­der.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Statistikken er opgjort på de såkaldte Ressourceområder, som er sammenhængende erhvervsområder. Ressourceområdedefinitionen er baseret på DB07 for de viste år. For 2008 er der tillige knyttet oplysning om virksomhedens branche i henhold til DB03.

Omlægning af referenceperioden: For både at nedsætte respondentbyrden og opnå en øget præcision i opgørelserne blev det besluttet, at der til statistikken fra og med referenceåret 2009 alene indsamles oplysninger om handel i det seneste kalenderår. Undersøgelsen for 2008 er således et overgangsår, hvor der er spurgt til handel med IP-rettighe­der både i perioden 2003-2007 og i 2008. I 2007 blev der alene spurgt til handel med IP-rettighe­der i de seneste 5 år.

Fra 2008 og frem er resultaterne sammenlignelige.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Der foreligger ikke officiel statistik, hvis variable er direkte sammenlignelige med denne statistik. Derimod findes en række statistikker, hvori der indsamles oplysninger, som i nogen grad omfatter beløbsmæssige opgørelser af handel med rettigheder, men typisk i en noget bredere sammenhæng. Det gælder fx:

Udenrigshandel med tjenester, hvor der bl.a. spørges til det samlede køb fra/salg til udlandet af patenter og licenser, franchising, royalties etc.

I statistikken over Industriens køb af tjenester spørges til licensudgifter, royalties, typegodkendelser o.l.

I statistikken vedrørende virksomhedernes forskning, udvikling og innovation spørges til virksomheders køb af patenter, licenser mv., samt til patentansøgninger i referenceåret.

7.4 Intern konsistens

Indberetningerne er internt konsistente, derfor vil statistikken også være konsistent.

8 Tilgængelighed

Statistikken er udgivet én gang i Nyt fra Danmarks Statistik (tillæg) i 2008 om [Handel med patenter og andre IP-rettighe­der](#) med tal for 2007. Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under [Innovation og patenter](#) og indgår i publikationen [Innovation og forskning](#) fra Danmarks Statistik.

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken er udgivet én gang i Nyt fra Danmarks Statistik (tillæg) i 2008 om [Handel med patenter og andre IP-rettigheder](#) med tal for 2007.

8.5 Publikationer

Statistikken indgår i publikationen [Innovation og forskning](#) fra Danmarks Statistik.

[Innovation og forskning](#)

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under [Innovation og patenter](#) i følgende tabeller:

- [IPR1](#): Virksomheder, der har handlet med IPR efter ressourceområde (branche), IPR-kategori og IPR-handelstype
- [IPR2](#): Virksomheder, der har handlet med IPR efter størrelsesgruppe, IPR-kategori og IPR-handelstype

8.7 Adgang til mikrodata

De indberettede data findes elektronisk lagret fra og med første tællingsår, 2007. Der er mulighed for, via anonymiserede cvr-numre, at koble de indsamlede oplysninger med andre statistiske registre i Danmarks Statistik, såvel til tabelmateriale som til forskningsbrug.

8.8 Anden tilgængelighed

Ikke relevant for denne statistik.

8.9 Diskretioneringspolitik

Statistikken udarbejdes i henhold til Danmarks statistiks [Datafortrolighedspolitik](#)

8.10 Diskretionering og databehandling

Individdata er ikke tilgængelige. Statistikken opgøre antal virksomheder og ingen beløb, derfor ikke behov for særlig diskretionering.

8.11 Reference til metodedokumenter

Ikke relevant for denne statistik.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Forskning, Teknologi og Kultur. Den statistikansvarlige er Petur Solnes Johnssen, tlf.: 3917 3056, e-mail: psj@dst.dk.

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Forskning, Teknologi og Kultur, Erhvervsstatistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Ole Olsen

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

olo@dst.dk

9.7 Telefonnummer

3917 3863

9.8 Faxnummer

N/A